

ἐγκείμενον, ὁρθῶς γὰρ τὰ ἐναντία δραστικὰ καὶ ποιητικὰ θίγονται, καὶ τῆ ποικίλῃ τῶ ποιότητων μίξει τὴν τῶ κρᾶσιων διαφορὰν ὑποδιδάσκουσιν. εὖ τούτο καὶ μόνον ἡμαρτηκότες, ὅτι ἀντιπίδεκται τὰ μᾶλλον καὶ τὰ ἥττον τὰ ἐσιώδη νομίζοντες εἶδη, τὰς ἀρώτας ποιότητας ἔσυστατικὰς τῶ στοιχείων διαφορὰς ὑποφαίνονται, ἐν κεφαλαίῳ δὲ πρὸς ἀμφοτέρους εἰρήδω, ὅτι τῶ στοιχειωδῶν εἰδῶν ὁλοτελῶς σωζομένων, εἴτε μεταβάλλωσιν αἱ ποιότητες, εἴτε μὴ, ὅτι ἂν μέρος τὰ μικτὰ ἔκ εἰς μικτὸν, ἔπω γὰρ ὁ Φιλόσοφος κατ' Ἐμπεδοκλέους ἔστι χειρεῖ. ὅτι δηλαδὴ ἀεθρήτων ὄντων τῶ στοιχείων, καὶ μὴ μεταβαλλόντων καὶ τὰ εἶδη σωζόντων καὶ ἀεθρήτων ποιεῖ τὸ μικτὸν, τὸ γὰρ πῦρ πάλιν ἔστι πῦρ, καὶ τὸ ὕδωρ ὕδωρ, καὶ τὰλλα ὁσαύτως, ἀλλὰς ἀτοπώτερα φαίνονται λέγειν οἱ τινες σωζομένων τῶ στοιχειωδῶν εἰδῶν ἐλαττωδαί φασι τὰς ποιότητας, ὅσον ἀτοπὸν ἔστι τὸ ἐν τῷ πυρὶ ψυχρότητα τιθεῖναι, ἢ ἐν ἀέρι ξηρότητα. Ὅσοι δὲ φθείρεσθαι λέγουσι τὰ στοιχεία σαφῶς ἀντιφάσκουσι τῷ Φιλοσόφῳ. πρὸς δὲ τὰς τῶν λόγους εἰπωμένῳ, ὅτι ἔκ ἀληθῆς εἰσὶν ὁ λέγουσι μὴ ἀνιέναι τὰ τῶ στοιχείων εἶδη. Ἐπι δὲ εἴρηται, ὡς εὖ ἔστι τὸ τὸ μικτὸν εἶδος, καὶ ὡς ἐκ μερῶν σωζίσσεται τῶ στοιχειωδῶν εἰδῶν. ὁ δὲ λέγεται ὅτι ἀδιυάτων ἔστι τὸν ἔξ ἑ ὅρον συυπάρχειν τῷ πρὸς ὄν ἀληθῆς μὴ εἰπέρ ἔστιν ἔξ ἑ ὅρος, καὶ γὰρ τὰ στοιχεία ὅρα μὴ ἔχουσι λόγον ποιῆτα ἀκολάσως ἔχοντα, κεκολασμένα δὲ ἔδον κωλύει σωζίσσασθαι καὶ σωεῖναι.

### Ἀπορία.

**Α** Πορεῖται δὲ τοῖς νεωτέροις εἰκότως τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῷ Φιλοσόφῳ δεικνύμενον πρὸς μερῶν ζώων κεφ. α'. Τειῶν δὲ ἔσῶν τῶ σωζέσεων ἀρώτῳ μὴ ἀντις θείη τὴν ἐκ τῶ καλυμμένων ὑπότινων στοιχείων, οἷον, Γῆς, Ἀέρος, Ὑδατος, Πυρός. Ἐπι δὲ βέλτιον ἴσως ἐκ τῶ δυνάμεων λέγειν, καὶ τῶν ἔκ ἑ ἀπασῶν, ἀλλ' ὡσπερ ἐν ἐτέροις εἴρηται καὶ πρότερον. ὕδρον γὰρ καὶ ξηρὸν, καὶ ψυχρὸν, καὶ θερμὸν ἢ ὕλη τῶ σωζέτων σωμάτων ἔστι. ὅθεν τινὲς φασιν ὅτι ἐπειδὴ περὶ ὁ Φιλόσοφος εἴτε τῷ πρὸς ἔραν καὶ ἐν ἄλλοις ἠπόρηκε, πρότερον δυνάμει τὰ στοιχεία ἢ ἐνεργείᾳ ἐν τῷ μικτῷ σώζεται; σαφέστερον τὴν οἰκείαν δόξαν ἐπαύθαι ἐκθέσθαι λέγων, ὅτι ἐκ τῶ δυνάμεων μᾶλλον σύγκειται τὸ μικτὸν. ἀλλ' εἴτις ὁπσησεται εἶδη μὴ εἶναι τῶ στοιχείων τὸ θερμὸν ψυχρὸν, ὕδρον, καὶ ξηρὸν, ταῦτα δὲ καὶ δυνάμεις λέγεσθαι, καὶ τὰς λόγους εἴσεται δι' ἑ ὁ Φιλόσοφος μᾶλλον ἐκ τῶ δυνάμεων, ἢ ἐκ τῶ στοιχείων τὴν μίξιν γίνεσθαι φησιν, ἔδον ἀπαυάινεται μίγνυ-

θαι τὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ τὴν πρώτῃ συνθεσίν ἐκ τῆς καλεμμένων στοι-  
 χείων ποιήσας βέλτιον ἴσως ἐκ τῆς δυνάμεων λέγειν προσέθετο, τὰς  
 τῆς στοιχείων ποιότητας, ἢ τῆς ὕλης ἀντιδιασέλλονται σκεψάμενος, μί-  
 γνυται γὰρ αἱ διαφοραὶ, ἀλλ' ἔχει ἡ ὕλη. ἢ μὲν γὰρ ἀμιγής ἐστι καὶ  
 ἀκοινώνητος, αἱ δὲ ποιότητες μεταδίδονται τῆς στοιχείων. τοιγαρὶν ἐξ  
 ὕλης, καὶ ποιότητος συγκεκριμένων, βέλτιον ἔστιν ὅτι ἡ μίξις ἐκ τῆς ποιο-  
 τήτων γίνεται, ἢ ὅτι τὰ στοιχεῖα μικτὰ γίνεται διὰ τὰς πρώτας δυνά-  
 μεις. ἀλλ' ἔστι δὲ τὴν ἐν ταῖσι κηφότητι ἢ βαρῦντι, ἢ ἑτέραν τινα  
 ποιότητα. διὰ προσέθεσιν, αἱ δ' ἄλλαι διαφοραὶ ταῖσι ἀπολεθῶσιν, οἷον  
 βάρος καὶ κηφότης, καὶ μακρότης, καὶ πυκνότης, καὶ ἄσπυρτος, καὶ λειότης,  
 καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιαῦτα πάθη τῆς σωμάτων, ἢ ὅτι ἐν μὲν τῶν μικτῶν  
 κοινότερον τὸ θερμὸν, καὶ ψυχρὸν, σώζει τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ μίγνυται τὰ  
 στοιχεῖα, ἢ ὅτι θερμὸν καὶ ψυχρὸν αἰθανόμεθα ἐν τοῖσι μικτοῖσι, ἀλλ' οὐ  
 πυρρὸς, ἢ γῆς, ὥστε βέλτιον εἰπεῖν ἐκ ψυχρῶν, καὶ ὑγρῶν, καὶ ξηρῶν, καὶ  
 θερμῶν σιωπῆσαι τὸ μικτὸν, ἢ ἐκ τῆς στοιχείων. ἀλλ' ἔτι καὶ μάλλον  
 ἐπαπορεῖται, δοκεῖ γὰρ κατὰ τὴν ἐκτεθείσαν ἐννοίαν ἐνυπάρχειν  
 λέγεσθαι τὰ στοιχεῖα ἐν τῶν μικτῶν, ὅτι δηλαδὴ δυνάμεις ἢ ποιότητες λέ-  
 γεται, ἐπειδὴ γὰρ ἀμφισβητήσιμον ἐλέγετο τὸ εἶπε ἔρανος, μο-  
 εἶψ λ' α'. πότερον δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ ἐν τῶν μικτῶν ὑπάρχει τὰ στοιχεῖα.  
 ὅπῃ τὸ παρόντος τὴν ἀπορίας εἰκόσῃ ἐπιλέλυται, ὥστε λαμβάνεσθαι  
 τὸ δυνάμει, ἀπερ δὴ τῆς ἐνεργείᾳ ὑπάρχειν ἀντικείμενον, διὰ δὲ δοκεῖ  
 μὴ σώζεσθαι τὰ στοιχεῖα λέγειν ὁ Φιλόσοφος, πρώτῃ φερέ γένεσως καὶ  
 φθορᾶς, μοεῖψ π' δ'. εἰπὼν δυνάμει δὲ τοῖ ἐκάτερον ἀπερ ἦσαν πρὶν  
 μιχθῆναι, καὶ κατωτέρω σώζεται γάρφησιν ἢ δυνάμει αὐτῆς. ἀλλ' ἔ-  
 τοι μὲν διακόπτοντες τὴν τῶν Φιλοσόφου λέξιν καὶ ἀφαιρέσαντες ἔπει-  
 ρῶνται ἐκ τῆς συνεχείας τὸν γνήσιον ἔνυπάρχειν, ὁ μὲν γὰρ Φιλό-  
 σοφος σαφῶς τὸ δυνάμει ἄλλως ἐννοεῖ, ἢ ὡς ἔστι κομψόρονται, ἀπὸ  
 τῶν μὴ ἐνεργείᾳ τὰ στοιχεῖα ὑπάρχειν, κατὰ ῥῆμα γάρφησι δυνάμει δὲ  
 τοῖ ἐκάτερον, ἀπερ ἦσαν πρὶν μιχθῆναι, καὶ ἐκ ἀπωλοῦται, καὶ κατω-  
 τέρω. ἔτε φθείρονται, ἔτε θάτερον, ἔτε ἀμφω, σώζεται γὰρ ἢ δυνά-  
 μεις αὐτῆς. ὥστε ταῦτα φθέγγεσθαι παζόντων μάλλον, ἢ φιλοσοφούντων  
 ἔστι τίνι δὲ τῶν πρώτων τὸ δυνάμει εἶναι λαμβάνεται ῥητέον, ἐπεὶ τῆς  
 πολλαχῶς ἔστι λεγομένην. δυνάμει μὲν γὰρ εἰς τῶν πρώτων λέγεται, ὡς τὰ εἶδη  
 ἐν τῆ πρώτῃ ὕλει, ἐπὶ δὲ ὡς ἢ ἐνεργείᾳ ἐν τῶν εἶδη, ὡς ὁ γεωμέτρης  
 ὑπὸν πρὸς τὸ γεωμετρεῖν, ἑτέρω δὲ ὡς κατ' ἐξοχίῳ τὰ κατωτέρω εἶδη ἐν  
 τοῖσι ὑπερφέρεισι φερέγγεσθαι ὡς τὸ φυσικὸν ἐν τῶν αἰσθητικῶν, ἀμφω δὲ ἐν  
 τῶν λογικῶν. Τετάρτῃ δὲ δυνάμει λέγεται τὰ κεκολλημένα εἶδη πρὸς τὴν  
 αὐτῆς τελειότητα, οἷον ὁ ὑπὸ νόσῃ ἀναφέρων δυνάμει ἔστι πρὸς ὑγείαν.



Τελούταιον καλῶς λέγεται τι δυνάμει ἐν ἑτέρῳ ὑπάρχειν, καθὼς δηλαδὴ ἔσάζεται ὁλοτελῶς, ἐν γὰρ τῷ μικτῷ ἐκ αὐτῆς ἔρει τὰ στοιχεῖα Πῦρ, καὶ Ἀέρα, καὶ Τῆ δ' ὕδωρ, καὶ Γῆν, ἔσ' ὅσον σάζει τὰς ὑδροχάς, ἀλλὰ μετέβαλεν εἰς μεξίωπτα.

Πότερον αἰεὶ ἐκ τῆς τεττάρων στοιχείων σύγκειται τὰ μικτὰ, καὶ εἰ ἀναμίγνυσθαι δύνανται τὰ μεμιγμένα.

Ἐστὶν οἳ τινες ἐκ ἐκ τεσσάρων στοιχείων φρονῶσι τὰ μικτὰ, διὸ δεῖ τὴν ἄπορίαν ταύτην ἐξακριβῶσαι, οἳ μὴ οὐκ σιωπῶσι τὸ μικτὸν ἐκ γῆς, ὕδατος καὶ τῆς αἰθέρις θερμότητος, ἀλλὰ στοιχεῖον μὴ λέγεται ἐξ ἑνὸς ὑπάρχοντος γίνεσθαι, ὥστε ἐπειδὴ ἐκ πυρός καὶ ἀέρος ὕδωρ σύγκειται τῷ μικτῷ, ἔδει ταῦτα διαγεγραφθαι τῷ τῆς στοιχείων καταλόγῳ. πῶς δὲ καὶ θερμότητα αἰθέριον ἀναίδη ὑπομνήσκεισι πανταχῶς τὸ Φιλόσοφος ἐν δεικνυῖτος θερμῶν, στοιχειῶδες μὴ ὄν κατ' ἕσιν, ποιητικὸν δὲ ἔχον τὸν αἰθέρα. Ἐτέροι δὲ ἐξ ἐνὸς στοιχείου συνίστανται πειρῶνται δεικνύειν τὸ μικτὸν, εἰ γὰρ φασιν ἐν τινὶ στοιχείῳ δρώντων τῷ λοιπῶν αἰεὶ παθητικὰ φρονίτο ποιότητες μικτὸν αὐτῶν εἶναι τὸ ποιῶν σαφῶς, καὶ ταῦτα ἐξ ἐνὸς ὄντος στοιχείου, ἀλλ' εἰς ὄνματα μᾶλλον ἢ ἀνάγματα βλέπειν εἰκόσιν οἳ ποιῶντες. ἐπειδὴ γὰρ τὸ ποιῶν ἐκ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ θερμῶ σιωπῶσιν φανερόν ὅτι ἐξ εἰδῶν συμπληρῶνται στοιχειῶδες, δεῖ οὐκ εἰδέναι ὅτι προσεχῶς μὴ ἀνάγκη ἐκ πάντων τῆς στοιχείων σιωπῶσαι, εἴτε ἐξ ἀρχῆς τὰ μεμιγμένα πάντα κεχωρισμένα ὦσιν, εἴτε μὴ, ἐπειδὴ ὅσον τὰ στοιχεῖα εἰς τὴν τῆς μικτῶν σύστασιν πεφύκασιν ἀδυνάτον ἔσθ' αὐτῶν τῶν φρέσθαι τί τῆς μικτῶν. ἐκάσθ' ὅσον τῆς στοιχείων ἡ ἐνέργεια ἀναγκαῖα ἔσθ' ἑκαστῶς τῆς μίξεως τελείωσιν, ὥστε μὴ ἐνδέχεσθαι δίχα ταύτης περαιωθῆναι τὴν μίξιν. διὸ δὴ ὁ Φιλόσοφος μεταξὺ καὶ κοινὸν τίθησι τὰ μικτὰ, καὶ καθ' ἕνα σιωπῶσιν ἀλλοιωθῶντων τῆς στοιχείων γίνεσθαι λέγεται. ὁπλῶν δὲ φασιν ἐνδέχεσθαι ἐξ ἐνὸς στοιχείου καθ' ἑαυτῶν ἐναντίωσιν ἀλλοιωθῶντος γίνεσθαι μικτὸν, ἀληθές μὴ, καὶ γὰρ ἤδη οἶον ἐν τῷ ὕδατι ἐνέργεια ἔσθ' ἑκαστῶν τῆς στοιχείων εἶδη, ὅθεν ὁ Φιλόσοφος, μογίω μὲν τὰ δούπερ φθῶν φρέσεως καὶ φθορᾶς, ἀπαντα τὰ μικτὰ σώματα φησὶν ὅσα φθῶν τὸν τῶ μίξιν τὸν ἔσθ' ἀπάντων σύγκεινται τῆς ἀπλῶν, καὶ προῶν τὰ το δεικνύσιν ὡς ἔσθ' τοῖς βυλομῶντος ἰδεῖν. ἐζητεῖτο δούπερ πότερον τὰ μεμιγμένα ἀναμίγνυσθαι δύνανται, τῶ δὲ μηδὲ κωλύειν οἶον τὸ ἔσθ' ὡς

ὡς εἰοίφασιν, ὁσημέραι γὰρ ᾠδὲ φαρμακοπόλοις Θεριακαῖτε γί-  
 γιούνται καὶ Μιθριδάτα, καὶ μυρία ποιαῖτα μίγματα ἐκ μικτῶ συγκεί-  
 μμα. Ἐῖτι δὲ ὅποια τινὰ κράμματα ᾠδὲ μαγείρων τεχνάζεται τῆ τῷ  
 πυρὸς ὑπεργία, καὶ ὁ λόγος τῷ αὐτὸ ἀναπεῖθειν εἰσικεν. ἐπειδὴ γὰρ  
 τὰ τῆς μικτῆς εἶδη τὸ μάλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιδέχεται φανερόν ἐστιν ὅτι  
 δυνάμται συγκεραίνουσαι. καὶ αἱ τῆς τελειωτέρων μικτῶ ἐνεργεῖαι μάρ-  
 τυρεῖσι, πολλῶ γὰρ ἀμείνως ἐνεργεῖας προβάλλεται τῆς προσεχῶς ἐκ  
 τῆς σοιχείων συγκειμμένων σωμάτων. σωιάδει δὲ καὶ ὁ Φιλόσοφος σα-  
 λαγμὸν γὰρ οἶνε μὴ μίγνυθαι χοιῦσιν ὕδατος, ἔδὲ χαλκῶ καττίτε-  
 ρον, ἔχ ὅτι μικτὰ εἰσιν ὡς ἠδυνάτο λέγειν, εἰ ἀληθεῖς ἐστὶ μὴ μίγνυ-  
 θαι τὰ μικτὰ, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν δὲκόλως ἀφανίζεται, τὸ δὲ πολλῶ ὀλί-  
 γον μίγνυμνον μεταβάλλεται. ἀλλ' ἔδὲν ἥττον ἀτοπὸν ἐστὶν ἀναμίγνυ-  
 θαι τὰ μικτὰ, καὶ πολλοὶ μὲν εἰσιν οἱ ἀντικείμενοι τοῖς πρότερον λόγοι.  
 ἀδυνάτον γὰρ ἐστὶ τὸν μικτὸν γινέσθαι μὴ τῷ πρότερον φθαρτότος, ὡσε  
 μάλλον ἐκ τῆς ἐν ἐκείνω σοιχείων γενηθῆναι. πρότερος ὅτι προήγεται ἀπὸ  
 ἐπ' ἀπειρον ἢ μίξις τῆς μικτῆς αἰεὶ δυνάμειον ἀναμίγνυθαι. Ἐῖτι δὲ  
 τὸ τῷ μικτῷ εἶδος προσεχῶς ἐκ τῆς τεττάρων σοιχειωδῶν ποιότητων συνί-  
 σαται, ὡσε αὐταὶ αἱ ποιότητες ὀφείλουσιν αἰεὶ προσεχεῖς ὑπάρχειν ἀρ-  
 χαὶ τῷ μικτῷ, ἀλλὰ μὴ πόρρω μόνον. εἰς ἐπιλύσειν οὐκ ἔλαττω εἰ-  
 δεῖσαι δεῖ, μίξις τῷ μὲν εἶναι πρὸς τῷ αἰσθησιν, τῷ δὲ κατὰ τῷ  
 ἀλήθειαν. Τέτων δὲ ἢ κατὰ τῷ αἰσθησιν μίξις ἐκ τῆς μικτῆς ἐνδέ-  
 χεται γίνεσθαι ᾠδὲ θεοῖς τῶν ἔσα μόνον τῆς μίγνυθαι λεγομένων. ἢ  
 δὲ κατὰ ἀλήθειαν μίξις γίνεται μὲν ἐκ μικτῶ ἐνεργείας, ἀλλ' ἔχ ὡσε  
 μίγνυθαι τὰ τέτων εἶδη, ἀλλὰ φθειρομνίων αὐτῶ, καὶ πάλιν ἀλλοιω-  
 θέντων τῆς σοιχειωδῶν εἰδῶν ἐκ τέτων ἀμείσως συγκεῖσθαι τὸ ἀναγν-  
 νύμνον εἶδος τῷ μικτῷ, καθ' ὃν ἔσπον ἐν τῆς σομάχῳ ἐκ διαφόρων ἐ-  
 δεσμάτων ὁ χυλὸς γίνεται, καὶ ἐν ὑπατι ἢ πρῶτῃ τῷ αἵματος εἰδοποίη-  
 σις καταβάλλεται. Ἐπολυμνίων γὰρ τῆς ἐδεσμάτων τὸ ἐν ἡμῖν ὑπάρ-  
 χον θερμὸν γινῆσθαι τὸν χυλὸν, ἢ τὸ αἷμα δι' ἀλλοιωσείας. Ἐῖτοι ταῦτα  
 ᾠδὲ τῆς σοφωτέρων ἀπαντᾶται τοῖς ζητήσι πρότερον ἢ τέχνη μικτὸν ἀ-  
 κριβὲς οἰατέ ἐστι γινῆσαι, ὡς μὲν ποιουῦ πρῶτως ἀδυνάτον εἶναι,  
 συμβεβηκὸς γὰρ ἢ τέχνη ἐξίς ἔσα νοδς, τὸ δὲ τοιῦτον ἐκ ἐστὶ ᾠδὲ  
 κτικὸν ἐστίας. ὡς ὑπερέτης δὲ φύσει ἐκ ἀμήχανον συνδυάζεσα τὰ  
 παθητικὰ τοῖς ποιητικοῖς. ταῦτα γὰρ δρῶντα καὶ πάχοντα ὑπ' ἀλλήλων  
 ἐνδέχεται μίγνυθαι, εἴτε κατὰ τέχνῳ εἴτε ἀλλως πως σωιόντα. πρὸς  
 δὲ τῶν ἀντιθέσεις σωοπτικῶς εἴπατε τὰ παρ' ἰατροῖς φάρμακα μὴ κυ-  
 εῖως εἶναι μικτὰ, ἀλλὰ κατὰ ᾠδὲ θεοῖς μόνον, πρὸς δὲ τὸ λεγόμενον  
 ὅτι τὰ τῆς μικτῆς εἶδη τὸ μάλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιδέχεται εἰρήθαι, ὅτι



ἀληθές μὲν, ἀλλ' ἔχ' ἰκανὸν πρὸς μίξιν. ὀφείλει γὰρ τὸ τῶ μικτῶ εἶδος ἀμείσως ἐκ στοιχείων συγκεῖσθαι, εἰ γὰρ ἐκ μικτῶ συσταίη μικτὸν, ὥστε μὴ τὰς πρώτας ἀλλοιωθῆναι ποιότητας συνέβαινον αὐτῶ μὴ ὁμοιομερῆς εἶναι ὅτιον τῶ μικτῶ μέρος, ὡς ἄτε δὴ τῶ συνικύτων μικτῶ ἕκαστον τὴν πρώτην σωζόντων κράσιν, εἰ γὰρ ἔ σώζει ἕκ ἐκ τῶ μικτῶ, (εἰ μὴ καὶ συμβεβηκός) ἀλλ' ἐκ τῶ ἐν αὐταῖς στοιχείων συγκεῖσθαι τὸ γνησίον μικτὸν νομίζεσθαι. ὡς γὰρ ἐπὶ τῶ χρωμάτων μίγνυται μὲν ἔ τὰ πρώτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ μετὰ, ἀλλὰ τῆ κρᾶσει τῶ πρώτων. ἐκ γὰρ τῶ πυρῶ καὶ κυανῶ γίνεται μόντι τῶν ἕτερον χρῶμα ἀλλοιωθῆναι τῶ ἐν τῶ πυρῶ καὶ κυανῶ μέλανος καὶ λευκῶ. ἔτω τοι καὶ ἐπὶ τῶ μικτῶ γίνεται μόν ἐκ διαφόρων εἴ τι ἕτερον, ἀλλ' ἔ τῶ ἐν τοῖς μικτοῖς εἰδῶν, ἀλλὰ μᾶλλον τῶ στοιχειωδῶν ποιότητων ἀλλοιωθῆσάν. ὅτι δὲ τὰ μικτὰ τελειότερον ἐνεργῶσιν ἕτερα ἕτερον ἢ διέφορος ἀρμονία τῶ ποιότητων αἰτιόν ἔστιν. ὡς γὰρ ἐκ τῶ αὐτῶ φωνῶν ὀψιχότερα καὶ δυσηχοτέρα ἄποτελεῖται πολλάκις ὡδὴ καὶ τὴν διάφορον συμφωνίαν, ἔτω τοι καὶ τὰ ἐκ τῶ στοιχείων συγκεῖσθαι ἄλλα ἄλλων εἰς τελειότερα. τῶ δὲ οἶνος πρὸς ὕδωρ, καὶ ἢ τῶ καττιτέρα πρὸς χαλκὸν μίξις πρὸς αἰθῆσιν ἔσα ὡς σημεῖον τῆς ἀληθῆς μίξεως παρείληπται τῶ Φιλοσόφῳ.

### Πότερον ἰσάζουσιν ἀπλῶς αἱ ποιότητες ἐν τοῖς μικτοῖς, ἢ ἔ;

**Ε**πειδὴ κολαζομένης τὰς πρώτας ποιότητας, καὶ συναρμοζομένης ἔφωρον ἄποτελεῖν τὸ μικτὸν. Ζητεῖν ἀνάγκη πότερον ἰσάζουσιν αὐταί, ἢ ἔ; καὶ εἰ ἐνδέχεται ἰσάζουσιν ἀπλῶς τῶ ποιότητων γίνεσθαι τι μικτὸν ἐν τοῖς ἔστιν, οἱ μὲν οὐκ ὀλοτελεῖς σώζοντες ἐν τῶ μικτῶ τὰς ποιότητας δῆλοι γέ εἰσιν ἕκ ἀποφάσκοντες τὴν ἀκριβῆ τῶν ἰσότητων, ἀλλὰ καὶ οἱ τὰς στοιχειώδεις ποιότητας ἐλαττωδῶς λέγοντες πάντως ἰσάζουσιν ἐνδέχεται φασι ταύτας ὡς ὁ Γαλιλῆος ἔοικε φροῖσασθαι ἐν ταῖς κράσεσι καταλέγων τὴν κατ' ἰσότητα γνησίον. λόγοις δὲ τοῖς τοῖς ἐρείδονται οἷς ἔστι δυνατὸν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ταῖς προσήκειν ἐνδέχεται τὸ ἴσον καὶ ἄισον, αἱ δὲ πρώται ποιότητες ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. δύνανται ἄρα ἰσάζουσιν ἀπλῶς ἐν τῆ μίξει. Δύτερον ἐν ταῖς μεταβολαῖς ἕκ ἔστιν ἐπὶ τὸ ἄκρον μεταβῆναι, εἰ μὴ δὲ τῶ μέσῳ, ἐπειδὴ δὲ ὅτιον διεξοδούμενον μέρος ὅρος ἐνδέχεται γνέσθαι, καὶ πέρας τῆς μεταβολῆς, φανερόν ὅτι καὶ τὸ μέσον ὅρος ἔσαι ποτὲ, καὶ δοθῆσεται τι μικτὸν τὴν τοιαύτῳ ἔχον ἰσότητα. Τρίτον δυνατὸν ἔστι ὁ μὴ τῆ φύσει ἀντιμάχεται, ἀλλὰ μᾶλλον ἔστι τελειότερος πρόξενον, ἀλ-

λαμῆ

λαμβάνω τὸ κατ' ἰσότητα μικτὸν ἔμάχεται τῇ φύσει, ἄρα δυνατὸν ἔστι.  
 Τέταρτον πρὸς τὸ μέσον ἀποδιδωρῆται τὰ ἄκρα, καὶ πάντα τὰ τῶ μέ-  
 σε ἐκπίπτοντα. ἀλλὰ μὲν δίδεται τὰ τοιαῦτα, ἄρα καὶ τὸ μέσον. μάλι-  
 στα δὲ πᾶσαι αἱ ἀπὸ τῶ μέσε ἀφισάμεναι κράσεις δυσκραεῖς πως εἰ-  
 σιν. ἢ δ' ἐν τῷ μέσῳ ἀκρεβῆς. ἀποπὸν ἄρα τὴν φύσιν ἐσερῆθαι τῆς  
 τοιαύτης κράσεως. Τὸτο δὲ καὶ ὁ Φιλόσοφος ἀποδέχεται τὴν ἀφίω ἐν  
 μέσῳ λέγων εἶναι, ἵνα κείνη τὰς ἄκρας ποιότητας. ὁ δ' Ἀβερρώης τὴν  
 τοιαύτην κράσιν ἀποξοπιάζεται. ἐπειδὴ γὰρ φησιν εἶρηται τῷ Φιλο-  
 σόφῳ τὰ μικτὰ κινεῖσθαι κατὰ τὸ ὀπικρατῶν στοιχείου, εἰ ἕδον ἔσαι τὸ  
 κρατῶν, ἕδον τὸ μικτὸν κινηθήσεται. Εἰς ἐπίλυσιν δὲ τῆς ἀπορίας ταύτης  
 δεῖ εἰδέναι, ὅτι ἰσάζεσθαι λέγονται αἱ ποιότητες, ἢ ἀπλῶς ὡςτε μηδε-  
 τέραν ἑτέρας ὑπερβάλλειν, ἢ κατὰ τὴν τῶ μικτῶ φύσιν, καίτοι γὰρ ἢ  
 μία τῶ ποιότητων ὑπερέχει αὐτῶ, ἴση λέγεται ταῖς λοιπαῖς πρὸς τὴν τῶ  
 μικτῶ φύσιν ἀρμοδίως ἔχουσα. οἱ μὲν οὖν Σχολαστικοὶ τὴν ἀπλῶς  
 ἰσότητα ἀριθμητικῶς εἰώθασιν λέγειν, ἢ κατ' ὄγκον. τὴν δὲ κατὰ τῶ  
 μικτῶ φύσιν Γεωμετρικῶς. καὶ κατὰ δικαιοσύνην. ἀλλὰ μὲν γὰρ Γεωμε-  
 τρικοῖς τὸ μέσον ἐκ ἀκρεβῶς λαμβάνεται, ἀλλὰ τὸ ὀπωσοῦ μεταξὺ  
 τῶ ἄκρων ὄν, οἷον τὰ ἕξ ἐν μέσῳ λέγεται εἶναι μεταξὺ τῶ ἐνεία καὶ  
 τεττάρων ὄντα, παρὰ δὲ τοῖς ἀριθμητικοῖς τὸ μέσον ὀξητισμῶς λέ-  
 γεται, οἷον τὰ τρία καὶ τὰ ἐνεία τὰ ἕξ μέσον ἀποτελεῖσιν ἀριθμὸν, ἢ  
 δὲ κατ' ὄγκον ἰσότης τῆς κατὰ δικαιοσύνην διαφέρει. ὅτι ὡςτε τὰ σα-  
 θμιζόμενα βάρη ὀφείλει ἀκρεβῶς ἰσοβαρῆ εἶναι, ἔπωτοι καὶ τὴν κατ'  
 ὄγκον ἰσότητα δεῖ τελείω εἶναι, καὶ πάσης ἀμοιρῆσαν ὑπερβολῆς καὶ ἑλ-  
 λείψεως. πάλιν δὲ ὡςτε κατὰ δικαιοσύνην νεμερῆθαι λέγομεν, ὀπλωί-  
 κα ἐκάσῳ ἀποδίδεται τὸ εἶκός. εἴτε πλέον εἶη, εἴτε ἑλαττον. ἔπω καὶ  
 ἐν ταῖς ποιότησι σάζεται ἢ κατὰ δικαιοσύνην ἰσότης. εἴτε ὑπερχου-  
 σῶν, εἴτε μὴ, εἰ μόνον ἀρμόζουσι τῇ τῶ ἔχοντος φύσει, κατὰ τὴν ση-  
 μασίαν ἀκρεβῆς λέγεται οἷον ἢ ἐν Σωκράτει κράσις. ἔχ ὅτι τῇ ἀλη-  
 θεῖα τοιάδε ἔστιν, ἀλλ' ὅτι τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ἔπω προσήρμοσαι. Τέτων  
 ἐν ἔπω ὄντων ἀδυνατὸν φαμὲν κράσιν γνέσθαι κατὰ ἀριθμητικῶν ἰσότητι  
 ἔχ ὅτι ταῖς ποιότησι τῶ στοιχείων μάχεται, αὐταὶ γὰρ ἀνιέρμαι καὶ  
 ὀπτικινόμεναι ἐν ὀπωῶν μέρει τῆς διεξοδῶσεως ὑφίστασθαι δύνανται. ἀλλ'  
 ὅτι ἀδυνατὸν ἔστι τὸ τοιαῦτον εἶναι μικτὸν, ὡςγε παραινῆ σαφῶς ὁ Φι-  
 λόσοφος, πρῶτον πρὸς γνέσεως καὶ φθορᾶς, μορίῳ πρὸς λέγων. Ὁ-  
 ταν δὲ ταῖς δυνάμεσιν ἰσάζη πως τότε μεταβάλλει μὲν εἰς τὸ κρα-  
 τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς φύσεως, ἔ γίνεται δὲ θάτερον, ἀλλὰ μεταξὺ καὶ  
 κοινόν. μορίῳ δὲ μὲν τῶ δατέρε. Γῆ μὲν γὰρ ἐνυπάρχει πᾶσι  
 ἔχ τὸ ἕκαστον εἶναι μάλιστα καὶ πλείστον ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ. ἐπειδὴ



οὐδ' ἐξ ἀνάγκης τὸ μικτὸν οὐτινος στοιχείου χάρα γίνεται τῷ ποιῶτι πλέον ἢ ἑτέρα μετέξει, ὥστε λυμνύεσθαι τὴν ἀκριβῆ ἰσότητα. Ἐτι δὲ ἐν πρώτῳ τῷ μετεώρων συλλήθεσθαι τὸ μικτὸν τῷ ποιητικῶν ὑπερβαλλόντων τὰ παθητικά. καὶ δ' τῷ μὲν τὰ Φυσικά, μοδίῳ καὶ γ' τὸ μεταξὺ ἐκ τῷ ἄκρων συγκεῖσθαι διδάσκει, τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δὲ ἥττον μετέχον. Τέτων οὐδ' ἐνεκα ἀδυνάτοντι μικτὸν ὑπάρχειν ἀκριβῶς ἰσαζομένης ἔχον τὰς πρώτας ποιότητας, ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τῆς μίξεως καὶ κατὰ πάροδον τὴν ποιῶτι ἰσότητα γίνεσθαι πλείους λόγοι δεικνύουσι, καὶ μάλιστα εἰς ἀνωτέρω εἰρήκαμην. ἀδυνάτον γάρ ἐστι τὰς ὑποχάσ ἐλαττώσθαι, καὶ τὰς ἐλλείψεις ἐπιδιδόναι, εἰ μὴ δὲ τὸ μεταξὺ, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ποτε ἁρμογίας. πρὸς δὲ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἀντιπίπτοντας λόγους ῥᾶδιον ἔστιν ἀπαντῆσαι, ταῖς μὲν γὰρ ποιότησιν ὡσαύτῃ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἕνωτοι καὶ τὸ ἴσον καὶ ἄνισον προσήκειν φαμὲν, καὶ γίνεσθαι ποτὲ κατὰ πάροδον ἀλλ' ἑδιαμύσει. δεῖ γὰρ αἰετὶ κρατεῖν ἐν τῷ μικτῷ ἵνα κατὰ γὰρ τὸ κρατουῦν ἐν ὀλισμῶν τόπῳ ὑπάρχει, καὶ κινῆται κίνησιν ὀλισμῶν. Ἐτι δὲ εἴρηται ὅτι ἐνδέχεται ἐν τῇ διεξοδῶσιν τὴν ἀκριβῆ ἁρμόσθαι ἰσότητα, καὶ μὲν διαμύσειν ἐπὶ πλέον, οἷς λόγοις δέδεικται δεφείλειν τὴν τῷ στοιχείων ἐπικράτησιν ἶχειν ἐν τῷ μικτῷ. Ἐτι δὲ εἴρηται τίνος ἐνεκα ἔχ οἷον τὸ ἐστὶν ὑπάρχειν τὸ ποιῶτον μικτὸν. ὁμοίως φανερὸν ἔστιν ὅτι ἢ ἀπλῶς ἀκριβῆς κράσις ὑπελείπει ἔστι πρὸς γὰρ τὴν τῷ μικτῷ φύσιν, ἀλλὰ μᾶλλον πολέμιος. πρὸς δὲ τὴν τῷ Αἰσοπέλους λέξιν εἰρήθω ὅτι ἢ ἀπὸ δίκραιστέρα λέγεται ἔχ ἀπλῶς, ἀλλὰ πρὸς γὰρ τὰ λοιπὰ πάντα μέρη, καὶ ταῦτα μὲν ἄλλοι πρὸς τῆς προτεθείσας ἀπορίας.

Πότερον ἐνδέχεται εἶναι μικτὰ τῷ στοιχείων βαρύτερα, ἢ ψυχρότερα, καὶ διατὶ τινὰ δυσκόλως μίγνυται;

Ἐπειδὴ ἐκ τῷ μικτῷ συλλήθεσθαι τὰ μικτὰ εἴρηται ἰσότητων ἔχει ποιότητα τοῖς στοιχείοις ἀναφέρεσθαι προσήκει. πῶς οὐδ' ἄδυνάτον ἔστι βαρύτερα γῆς ὑπάρχειν μικτὰ. οἷον ἔστι μόλυβδος καὶ χρυσός, ἐξ ἧν γὰρ αὐτὴ γῆς ἥττον βαρῆα ἁρμόσθαι ταῦτα ἐπιμιγνύμενος αἶρος καὶ πυρός, ἀλλ' ἔστω καὶ ἰσοβαρῆ, τὸ δὲ μᾶλλον εἶναι βαρῆα ὅλως ἀχώρητον νῶ, ὁμοίως δὲ θαυμάζειν ἔπεισι τινὰ τῷ μικτῷ ὕδατος ὄντα ψυχρότερα, οἷον εἰσι τὰ καὶ ψυχρότητα δηλητήρια φάρμακα, οἷον Μανδραγόραν καὶ Ὀπιον. τὸ γὰρ εἶδος τῷ μικτῷ ὅπερ οἷοι αἰτιῶνται ἐπιχύειν τὴν βαρύτε-

τῆς, ἢ ψυχρότητα, ἔχουσαν οἷόν τε δοκεῖ βαρύτερον ὑποτελεῖν τι τῆς ἐξ ὧν  
 γέγνηται ὁμοειδῶν ἔσῶν τῆς τοιούτων ποιότητων ταῖς ἐν τοῖς στοιχείοις.  
 ἕτεροι δὲ φασιν ὅτι χρυσὸς γῆς ἔστι βαρύτερος τῆς ἐν ποσίν, ἀλλ' ἔτι τῆς  
 ἐν βάρει. τῆς μὲν εἰλικρινῆς ὑπαρχούσης, τῆς δὲ νοθεύσεως τῆς χει-  
 πωνήματι τῆς ἑτερογενῶν. ἀλλὰ ταῖς ἐπιμαρτυρεῖ ἢ πείρα, ἢ ὅτι ἢ  
 ἐκ βαρυτάτης κατώρυκτος γῆς βαρυτέρα δοκεῖ τῆς ὅτι πολλῆς, ἴσως μάλ-  
 λον ὑποκρίναιτό τις ὅτι γῆ καθαρά καὶ ἀδόλος ἔκ ἐστιν ἐν τῇ παντί.  
 ὡσαύτως δὲ ὕδωρ, ἀλλὰ μέμικται ἀλλήλοις, ὅθεν δίδεται μὲν μέταλ-  
 λα βαρύτερα τῆς γῆς τῆς σώματος, ἀλλ' ἔτι τῆς εἰλικρινῆς γῆς. ὁ δὲ  
 ὑπὸ τῆς δηλητηρίων φαρμάκων ἐλέγγο, ἀληθῆς μὲν ὅτι ψυχρότητι  
 κτείνεσιν, ἀλλ' ἔτι ὅτι πλείων ἔστι τῆς ἐν τῇ ὕδατι τῇ καθαρῷ, ἀλλ'  
 ὅτι συγκραθεῖσα ταῖς λοιπαῖς ποιότησιν ἐναντίωσίν τινα ἐκ Διαμίσθου  
 παρείληφε πρὸς τὴν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως κράσιν. σημεῖον δὲ τὸ μὴ τὸ  
 ἐν γῆσει ὕδωρ εἰλικρινῆς ὑπάρχειν, τότε ἄλλα καὶ ὅτι θρεπτικόν ἔστι,  
 τὸ δὲ στοιχειακὸν ὕδωρ ἔχει. εἰ δὲ τις τὴν αἰτίαν ἀπαιτεῖ, διὸ μὴ  
 ἢ ψυχρότης δρασιμώτερα γίνεται μιγῆσα οἷον θερμότητι, ὅπως ἀπὸ  
 δυσκίνητον ἔσῶν ἀχρήματι τῇ θερμῷ φέρεται ῥᾶον. ὅτι δὲ εἰσὶν αἰτι-  
 νες τῆς κράσεως θάτερα μάλλον, ἢ ἕτερα ἀντίκεινται φανερόν, τὰ γὰρ  
 ἰώδη τισιν ἔστιν οἷς γίνεται ἕρση. ἐκεῖνο δὲ ἀξιὸν ὑποθέσθαι τίνος ἔ-  
 νεκεν τὸ ἐν τοῖς ζώοις ἰώδες αὐτὰ πάντα ἔλυμαίνεται; ἢ γὰρ πάντα  
 τὴν δηλητηρίων ἔχει ποιότητα, ἀλλ' οὕτως τῆς μερῶν, τὸ δὲ λοιπὸν ἀ-  
 παν ἐσέρηται. ὡς τότε ἐνὶ ἀδελφῶν ὑποθέσθαι, μάλιστα δὲ καὶ ὡς  
 ἀντιδότην γίνονται, καὶ τῆς ἐκ τῆς δηλητηρίων κλύμης ἐκνιπτικῶ. ἢ ὅτι  
 ἢ φύσις τῇ κακίῳ συνέζωξε τὸ ἀριστον, ἵνα διορθοῖ τὴν τῆς ἰῆς δρυ-  
 μύτητα, καὶ μὴ κάμπηται πρὸς τὰς ἐπιβολάς. ὅθεν οἱ πάντες τῆς τοῦ  
 τεχνίτου χρυσῆς ζητήσῃ προσκαρτερῶντες τὴν διαίρειν μηχανισάμενοι  
 τῆς τοιούτων μερῶν ἐν τοῖς φθοροποιῖς ζώοις, τὸ μὲν ἐν τοῖς τῆς Βα-  
 σιλέων ὑποτιθέσθαι ταμείοις, θανάτου ὡς οἰονται ἀκατηγόρητα διακονι-  
 κὸν ὑπάρχον. τὸ δὲ διαμίσθιν ὅτι μεγίστη καταβολὴ ἀργυρίου δηλητη-  
 ρίων τε ὄν ἀλεξήριον, καὶ ὑγείας ἐν τοῖς μάλιστα φαρμακτικῶ. ἐ-  
 ζητεῖτο δὲ ἄλλοτερον διατί τινα τῆς μικτῆς ἢ ῥαδίως ἐπιμίγνυται οἷον πίσ-  
 σα, ἔλαιον καὶ τὰ τοιαῦτα. ἢ ὅτι τὰ τοιαῦτα γλίχρα ὄντα ἔτι μύνηται  
 ῥαδίως. τὰ δὲ μινύματα ὀφείλει εἰς μικρὰ κατακερματίζεσθαι, καὶ ἀλ-  
 λήλοις φραγείσθαι. ὅπως αὖ δρῶσιν εἰς ἀλλήλα ῥᾶον, καίτοι εἰδέ-  
 ναι δεῖ, ὅτι τὰ τοιαῦτα δυσκόλως μίγνυται, μινύματα δὲ ὅτι πολὺ σῶ-  
 ζεται ὑγίαινα. τὰ γὰρ γλίχρα διατμηθέντα συνάπτεται μάλλον οἷς  
 φραγείσθαι. τὸ δὲ δῆλον ἔσῶν, ἔργατις ὕδατι τέφραν ἐπιμίξας φραγ-  
 πρὸς ἔλαιον ἐπιχέει. μίγνυται γὰρ ἀκραιβῶς τὰ τοιαῦτα πρὸς αἰδοῦ-



σιν, διατμηκῆς ἕσης τῆς πέρας, καὶ οὐκ ἐπὶ τοιούτων ἰκανά το-  
σαῦτα.

### Τίς ὁ πρὸς ὃν ὅρος τῆς μίξεως.

Ἐπειδὴ τινὲς διατέλλουσι τῆς στοιχειωδῶν εἰδῶν τὰς ἐν αὐταῖς ποιό-  
τητας, καὶ τὴν μὲν τῶν ἐν αὐταῖς κρᾶσιν φασί, τὴν δὲ τῆς εἰδῶν  
μίξιν, ἄπορῶσι πρότερον τοῖν δυοῖν ὅρα πρὸς ὃν ἔχει λόγον. ἡμεῖς δὲ  
διὰ βραχείων εἰπωμεν ὅτι ἡ κρᾶσις καὶ ἁρμονία τῆς ποιότητων ὅρος ἔστι  
μίξεως ταύτης εἰδη νομίζοντες τῆς στοιχείων. τῆτο δὲ δηλοῖ καὶ ὁ ἄποδοθεὶς  
ὑπὸ τῶ Φιλοσόφου ὀρισμός. Μίξις γὰρ εἶρηται τῆς μικτῆς ἀλλοιωθέντων  
ἐνώσις, ὡς ἡ τῆς στοιχειωδῶν ποιότητων κολαθεύων ἐνώσις ὅρος ἔστι  
τῆς μίξεως. Ἔτι δὲ ὅρος ἔστι μίξεως τὸ τῆς μικτῆς εἶδος, εἶδος δὲ τοῦ  
μικτῆς ἢ τῆς ποιότητων κρᾶσις, ἄρα καὶ ὅρος. εἰδέ τις εἶποι ὅτι ὁ Φι-  
λόσοφος διακρίνει τὴν μίξιν τῆς ἁρμόσεως τῆς μικτῆς, ἄποδεχόμεθα μὲν,  
εἰ λόγῳ τὴν τοιαύτην ἁρμόσει διακρίσιν φασιν, ἀπανανόμεθα δὲ εἰ  
ἄλλως πως λέγουσιν.

### Ἀνακεφαλαίωσις τῆς περὶ μίξεως λεγομένης.

Τῆν μὲν οὐκ μίξιν ἁρμόσει τῆς ἑτερογενῶν μορίων τὴν ὁμοειδίαν  
σώζοντων τὴν αὐτῆς κεκραμμένῳ ἀτοπώτατον. ὁμοίως δὲ καὶ  
τὸ κινᾶσθαι ὁμοῦ δι' ὅλων ἀλλήλων χωρέντων τὰ πρῶτα σώματα. πολ-  
λῶ δὲ μάλλον ἀτοπος ἢ θείσις τῆς εἰσαγόντων τὰ ἀπειρα σώματα χή-  
ματι καὶ μεγέθει διαφέροντα, καὶ τῆς ποιῆς τῶν ἐπιπλοκῆς τὴν μίξιν  
ἐκθέντων. ἔ γὰρ αὐτὴ μίξιν τὴν ὄντως αἰ τοιαῦτα δόξαι διδάσκουσιν,  
ἀλλὰ πᾶσι δέουσι. σώζουσι γὰρ τὰ μέρη τὴν οἰκείαν αὐτῆς φύσιν ἢ  
εἶχε πρότερον, ἢ δὲ μίξις ἐν τῇ ἀλλοιώσει καὶ ἐνώσει τῆς κεκραμμένων  
ὑφίστηκεν. ὡς μηδὲν μόριον τῆς κρᾶματος ἀμικτον εἶναι τινός τῆς σω-  
μάτων ἕξ ὧν τὸ κεκραμμένον, καὶ τοῖ γε τινὲς τῆς πάσαι τὴν μίξιν  
μὲν εὖ εἰδότες ὅτι καθ' ἐνώσιν ὀφείλει σώζεσθαι τῆς ἀνακεκραμμένων μο-  
ρίων, διὰ δὲ τὴν ἐν ταῖς φρεσὶν αὐτῆς προειλημμένῳ πᾶσι δέουσι ἔ  
δυνάμει δεικνόντι τῆς μίξιν συνίσταται, πνόμενί τινι διὰ πάσης  
ἐσίας διήκοντι κέχλιται. ὡ τὴν συνοχλῶ ἀνατιθέασιν τῆς κυρνωμένων  
μορίων τὰ ἀτοπώτατα φάσκοντες, πῶς γὰρ αὐτὴ εἶναι δυνατὸν ἐσίαν σωμα-  
τικῶς διίσταται δι' ἐσίας; ἠγνόησαν οὐκ ὡς ἔοικεν οἱ τοιοῦτοι τὴν τοῦ  
θείου καὶ κυκλοφορητικῆς σώματος δύναμιν, ἥτις τῆς διωκεῖ καὶ αἰδίῳ  
κινήσει πᾶσι καὶ σώζει τὴν ἐνυλον καὶ παθητῶν ἐσίαν. τῆς δ' ἄλλοτε

ἀλλοία γίσσει πρὸς τὸ ἐν γένεσι καὶ μεταβλητὸν σῶμα· τὰς τῆς μετα-  
 βολᾶς, καὶ μετασχηματώσεις ἀπεργάζεται, εἴνα μὲν ἐν τῷτον ἔσπον τὰ μι-  
 γνύματα σώζεται ὁμοῦ, ἕτερον δὲ ἔχει τὴν πρὸς ἀλλήλα ὁμοίότητα τῶ μί-  
 γνυμένων, καὶ συμπάθειαν, καὶ κοινωνίαν τῆς ὕλης. δι' αὐτῆς αἰτίας τὰ μιγνύμενα  
 σωματικὰ ἀλλήλοις συνάπτεται μὲν τοῖς ἀσθενεῖσιν τῆ τῆς ὕλης κοι-  
 νότητι· συνεχίζεται δὲ καὶ τῆ τῆς ποιότητος εἰς ἀλλήλα διαδόσει· τὰ δὲ  
 κινούμενα ἀλλήλοις σώματα ἀντιπάχει ὑπὲρ ἀλλήλων, καὶ μίγνυται τῆς  
 τῆς ἀσθενείας μεταλαβόντα ποιότητος. Τῶτων ὅμως ἀνομοιωμάτων τῶσαυ-  
 τα παρῶμεν εἰς Φιλοσοφίαν οἱ πάλαι· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης σωματικῶς  
 μὲν, κομφῶς δὲ τὸν περὶ μίξεως λόγον σκεῖρε, Πρῶτον μὲν δευσα-  
 μῆρος τῆς μίγνυται ἀλλήλοις δυνάται· ἐπειδὴ γὰρ ἡ μίξις τῶ καθ'  
 ἑαυτὰ ὑφίσταται πεφυκότων ἔστι· διὸ δὴ τὰ μιγνύμενα χωρίζεσθαι πάλιν  
 οἴατε ἔστιν· ὡς ἄτε δὴ καὶ πρῶτον καὶ καθ' ἑαυτὰ ὑφίσταται, φανερόν ἔστιν  
 ὅτι πέφυκε καθ' ἑαυτὰ ὑπάρχειν τὰ μίγνυται δυνάμενα· ταῦτα δὲ  
 ἀνάγκη ἐστὶ εἶναι, χωρὶς γὰρ ἐστὶ εἶναι μίγνυται δυνάμενα· ὅθεν  
 ἐδέ παρὰ πάθει μίγνυται λέγεται, ἐδέ τοῖς ἂν εἴσι πάθει, ὡπερ  
 Ἀναξαγόρας ἐκ ὁρθῶς ἔλεγέ ποτε πάντα ἐν πᾶσι μίχθαι, ἐστὶν  
 τοίνυν ἔστι μίξις, τῆς δὲ ἐστὶς διχῆ διαιρημένης, ἐδέτερον μέρος πέ-  
 φυκε μίγνυται καθ' ἑαυτὸ, ἔτε γὰρ τὰ εἶδη καθ' ἑαυτὰ μίγνυται, καὶ  
 δυνάμενα χωρὶς ὕλης εἶναι, ἀλλ' ἐδέ ἡ ὕλη μικτὴ μὴ χωρὶς εἶδος ὑ-  
 πάρχουσα, τὰ δὲ μιγνύμενα καθ' ἑαυτὰ ὑφίσταται ἐνδέχεσθαι εἴρηται·  
 ἐπειδὴ τοιγαρὲν ἔτε τὰ πάθει καθ' ἑαυτὰ, ἔτε ἡ ὕλη, ἔτε τὸ εἶδος  
 χωρὶς ἕτερον μίγνυται, μικτὰ εἴη ἂν μόνον τὰ τοιαῦτα σώμα-  
 τα, ἂ κατ' ἰδίαν ὑφίσταται δυνάται, ταῦτα δὲ ἔστι τὰ στοιχεῖα· καὶ μὲν  
 ἀλλ' ἔτε πρὸς τῶ χωρὶς ὑπάρχειν τὰ μικτὰ ὀφείλει ποιητικὰ καὶ πα-  
 θητικὰ ὑπάρχειν ὑπὲρ ἀλλήλων, κοινωνεῖν γὰρ ἀνάγκη τῆς τῆς ἀσθεν-  
 κειμένων ποιότητος τὰ μιγνύμενα, κοινωνεῖ δὲ ἔχει τῆς εἰς ἀλλήλα πα-  
 θήσεως καὶ δράσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ τυχὸν εἰς τὸ τυχὸν ποιεῖ, ἐδέ  
 τὸ τυχὸν πάχει ὑπὸ τῶ τυχόντος, ἀλλὰ πάχει μόνον τὸ ἐναντίον ὑπὸ  
 τῶ ἐναντίου, καὶ ποιεῖ τὸ ἐναντίον εἰς τὸ ἐναντίον, ἀνάγκη τὰ μιγνύμενα  
 σώματα ἐναντία εἶναι, ἐναντία δ' αὐτῶν καὶ τὰ πάντως ἕτερα, οἷον  
 γλυκὺ καὶ χρῶμα, καὶ γεραμμή καὶ λευκότης, ταῦτα γὰρ ἐδέ ὅτι ἐν ὑπὲρ  
 ἀλλήλων πάχει, ἀλλ' ὅσα ἐν τῶ αὐτῶ γένεσι ὄντα πλείστον ἀλλήλων  
 διέσκηκε, τοιαῦτα δὲ ἔστι, τὰ τῶ αὐτῶ ἔχοντα ὕλην, ὅθεν ἐναντία  
 λέγεται ὅσα τὰ αὐτὰ ὑποκειμένων ἀλλήλων εἰσὶν ἐξωθητικά· Τῶτων ἐν  
 ὄντων ἔπως, φανερόν ὅτι τὰ καλέμενα στοιχεῖα, Γῆ, καὶ ὕδωρ, καὶ Ἄηρ,  
 καὶ Πῦρ μίγνυται πέφυκε· τὸ γὰρ κυκλοφορητικὸν σῶμα ἔχει τὸ μὴ  
 παθητικὸν εἶναι ἀμικτόν ἔστι, τὰ δὲ εἴρημα στοιχεῖα ποιητικὰ καὶ πα-

θητικά



θητικά ὑπ' ἀλλήλων ἔστι τὴν μὲν ὕλην ἔχοντα τὴν αὐτὴν, καὶ δὲ τὰ  
 εἶδη διακείμενα ἐναντίως πρὸς ἀλλήλα. τὴν μὲν γὰρ πυρὸς διαφοραί, καὶ  
 τὸ τί ἔστι τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν, αἴρος δὲ τὸ εἶναι καὶ τὸ εἶδος τὸ θερμὸν  
 καὶ ὑγρὸν, τὴν δὲ ὕδατος τὸ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν. γῆς δὲ τὸ ψυχρὸν καὶ ξη-  
 ρόν. ταῦτα ἄρα διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλα ἐναντίωσιν ποιεῖται τὰς εἰς ἀλ-  
 λήλα μεταβολάς. Θαυμασίως οὖν ὅ,τε τῆς γένεως καὶ φθορᾶς ἕξις  
 ἀποδίδεται πρὸς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ὁ τῆς μίξεως λόγος. κοινὸν μὲν γὰρ  
 κατ' αὐτὸν ὑποκείμενον ὑπαίθεται τοῖς τε ἄλλοις λόγοις, καὶ τῆς εἰς ἀλ-  
 λήλα τῆς στοιχείων μεταβολῆς διδειγμένον, ὃ κατ' ἑαυτὸ ἀκίεον ἂν καὶ  
 ἀδιάφορον πρὸς λύτινα ἔνδιον ποιότητα αἰεὶ γίγνεται τὴν κρατύντος.  
 ὅπῃ δὲ τὴν ποιεῖται ὑποκείμενα πᾶν τὰ πρῶτα καὶ ταῦτα ταῖς αἰδησίαις  
 ὁμολογούμενα ὑπὸ τῆς κοινῆς μάχεται ὑποκειμένη, ἵνα θάτερον ἀποβλη-  
 θέντος θάτερον κρατῆσι, καὶ ἀφελήσεται, καὶ τὸ κοινὸν ἴδιον ἀπεργάση-  
 ται. τοι γὰρ τοι ὅταν τῆς ἐναντίωσιν ἔχοντων τὸ πλεονάζον ὅπῃ τοσῶτον  
 ἰσχὺς ὡς ἀποβάλλον τὴν ἀντικειμένην ποιότητα μεταδῶ ἑαυτῆ τῆ ὑ-  
 ποκειμένη ὕλη, τότε τὸ μὲν ἀποθνήσκον εἶδος φθείρεται λέγεται, γί-  
 γνεται δὲ τὸ εἰς ὃ μετέβαλεν ἢ ὕλη, καὶ τῶν τὸν ἕξις πᾶσαι γί-  
 νονται αἰ γένεσις καὶ φθοραὶ τῆς ποιητικῶν καὶ παθητικῶν, πρὸς ἀλλή-  
 λα, ἢ γὰρ γένεσις τῆς ὅλης εἰς ὅλον ἔστι μεταβολή, ὅταν δὲ ἐκ ὅπῃ το-  
 σῶτον ἰσχὺς θάτερον τῆς ἐναντίων, ὡς τῆς ὕλης ἐξωθῆσαι τὸ πρῶ-  
 τάρχον ὅλον εἶδος. ἀλλὰ τί μὲν ἐλαττώσῃ τὴν ἀντικειμένην ποιότη-  
 τα, τί δὲ καὶ ἐλαττωθῆ ἀμφοτέρω σωζόμενα καὶ σωζόμενα κρατῆσι  
 ποιεῖ τῆς τε οἰκείας μεθιστάμενα ποιότητος, καὶ τῆς ἐναντίας μεταλαβόν-  
 τα. κοινὸν μὲν οὖν κράσει τε καὶ γένεσι τὸ τὴν ὑποκειμένην ὕλην δι-  
 κτικῶν τῆς ἐναντίων, ἴδιον δὲ γένεως μὲν τὸ τέλει μεθιστάμενα, καὶ  
 μεταβάλλειν ἐκ τῆς ἐναντίας εἰς τὸ ἐναντίον, κράσει δὲ τὸ μὴ τέλει  
 τῆς ἑαυτῆ φύσεως ἐκπεσεῖν, ἀλλὰ μέχρη τῆς μόνον ἕως αὐτῆς ποιη-  
 τικῶν ἐκάτερον ἀποβάλλον τὴν τῆς ἐναντιώσεως ὑπεροχὴν μίαν κοινὴν  
 κατ' ἰσότητα γένεσι ποιότητα ἐν τῆ ὑποκειμένη ὕλη ἐκ τῆς τῆς ἐναν-  
 τίων ἐνώσεως. ὅταν τοίνυν ἀλλήλοις πλείω σωζόμενα τινὰ σώματα  
 ποιεῖν καὶ πάχειν ὑπ' ἀλλήλων δυνάμενα, μὴ ὑπερέχεται δὲ κατὰ τὰς  
 ἐναντιώσεις ὑπ' ἀλλήλων, ὡς φθείρεται οἷον τε εἶναι, τότε ἀλλοιωθέν-  
 τα καὶ κεκοινωνηκότα καὶ τὰς ποιότητας μίγνυθαι λέγεται, μὴ γὰρ ἰσο-  
 κρατῆ ὄντα, ἀλλὰ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερέχοντα θάτερον θάτερον γίγνεται  
 ταῦτων, ἰσάζοντα δὲ ταῖς ἐναντιώσεσιν, ἀντιδρᾶ μὲν τὰ πάχοντα, ἀν-  
 τιπάχει δὲ τὰ ποιεῖντα, καὶ ὁμοιωθέντα πως ἅπαντα ἀλλήλοις ἐνῆται  
 παύμενα τὰ ποιεῖν. διὸ δὴ πᾶν τὸ γεγονὸς ἐκ κράσει ὁμοιομερές ἔστιν,  
 ὅτι ἂν γὰρ μέρος τὰς αὐτὰς τῆς ὅλης ἔχει ποιότητας. τοι γὰρ τοι τὰ τῆ

στοιχείων εἶδη σώζεται μὲν ἐν τῷ μικτῷ τὰ αὐτὰ τῷ ὑπερβολῶν ἀφαι-  
 ρεθέντα, γίνεται δὲ πάλιν καὶ χωρίζεται τὰς ὑποχρᾶς ἀναλαβόντα,  
 ὡς ἐκ τῆς κράματος γίνεται τὰ στοιχεία κατὰ τὴν τελειότητα αὐτῶν,  
 ἀλλ' ἔτι πῶτος, ἔτι γὰρ ἔχειτι φηνητικόν, ἀλλὰ τὸ τῆς μικτῆς φθαρτι-  
 κὸν αἴτιον γίνεται τῆς τῶν ὑποχωρήσεως, ἀνισόρροπα γὰρ ὄντα, τῆς  
 εἴσεως καὶ συνεχῆς ὁμοιότητος ἀναρραδείσεως, τὰ μὲν κρυφότερα ὅτι  
 πολλῆς ἀσπίδος, ὑποχωρεῖ δὲ τὰ βαρύτερα, φερόμενα δὲ πρὸς τὸν οἰ-  
 κεῖον ἕκαστον τόπον τελειῶται καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν, καὶ ταύτη μὲν ἡ μίξις  
 γίνεται. συνεργεῖ δὲ πρὸς ταύτην τὸ τὰ μίγνυμενα ὀδιδάριστα τυγ-  
 χάνειν, τὸ γὰρ ἑαυτῶν ὀδιδάριτον ἐνατικὸν ἐτέρῳ μᾶλλον, ὅθεν ὅσα  
 ῥᾶον διαρεῖται τῇ καὶ μικρὸν πρὸς ἀλλήλα φθασθεῖσαι ὀχερέσιρον ἀντι-  
 πάχοντα ὑπ' ἀλλήλων ταχέως ἐντι γίνεται σῶμα κατὰ τὴν τῆς ὑ-  
 ποκειμένης συνεχῆς, καὶ τὴν τῆς ποιότητος κοινωνίαν, ὅπερ ἐνεργεῖα  
 μὲν ἔδου ὅτι τῷ μίμικμῶν, ἔτι γὰρ τέλεια σώζει τὰ τῶν εἶδη, δυ-  
 νάμει δὲ πάντα. σώζει γὰρ κεκολασμένης τὰς δυνάμεις ἐκείνων, καὶ  
 δέεται ἔτι παντελῆς ὑφέσεως, ἀλλὰ ἀποδθήκης πρὸς τὴν προτέραν τελειό-  
 τητα. διὸ δὴ φθείρεται ῥᾶον, καὶ μεταβάλλει τὰ μικτὰ τῷ ἀπλῶν σω-  
 μάτων, τὰ γὰρ ἐν αὐτοῖς μέρη ἔχου τὴν συμπάθειαν ἀναξέχει τα-  
 χέως πρὸς τὴν οἰκείαν φύσιν. καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν κεφαλαίῳ περὶ μί-  
 ξεως ἱκανῶς εἰρήδω.

Τέλος τῆς πρώτης Βιβλίας.